

Yhteiskuntavastuu

Yhteiskuntavastuu on vakiintunut osaksi Stockmann-konsernin normaalia toimintaa. Vuonna 2002 toteutettiin yhteiskuntavastuuprojekti, jonka ansiosta Stockmann on lisännyt merkittävästi panostustaan yhteiskuntavastuuasioissa. Yhteiskuntavastuun merkityksen painottamiseksi vastuullisuus nostettiin yhdeksi Stockmannin perusarvoista vuonna 2004. Stockmannin yhteiskuntavastuu kohdistuu erityisesti omaan henkilöstöön ja ympäristöön sekä vastuullisen tuontikaupan edistämiseen.

Kesällä 2005 Stockmann-konsernissa toteutettiin yhteiskuntavastuun suunnitteluprojekti. Sen tarkoituksena on antaa seuraavien vuosien kehitykselle suuntaviivat ja yhteiset päämäärät, joita jokainen liiketoimintayksikkö voi soveltaa ja toteuttaa omin paikallisin ja toimintokohtaisin ratkaisuin.

Yhteiskuntavastuun kehitystyötä ohjaa yhteiskuntavastuun ohjausryhmä, jossa on edustajat kaikista liiketoimintayksiköistä ja toiminnoista. Ryhmä on koordinoiva asiantuntijaorganisaatio. Sen tehtävänä on edistää Stockmannin johtoryhmän vahvistaman yhteiskuntavastuun tavoitteen ja vahvistettujen politiikkojen toteutumista liiketoimintayksiköissä.

Taloudellinen vastuu

Hyvä taloudellinen tulos luo mahdollisuuden panostaa henkilöstön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kehittämiseen. Hyvät tulokset ympäristö- ja sosiaalisen vastuun alueilla puolestaan tukevat hyvän taloudellisen tuloksen saavuttamista.

Stockmannin liiketoiminnan hyvä kehitys jatkui vuonna 2005. Yhtiön myynti nousi 1 851,3 miljoonaan euroon (1 735,0). Liikevoitto oli 103,7 miljoonaa euroa (79,8). Voitto ennen veroja oli 102,8 miljoonaa euroa (79,0). Stockmann jakoi vuonna 2005 omistajilleen osinkoina 53,0 miljoonaa euroa (123,3). Välittömiä veroja yhtiö maksoi 28,2 miljoonaa euroa (25,3). Stockmann työllisti vuoden aikana keskimäärin 10 558 henkilöä (9 589). Yhtiö maksoi palkkoja ja palkkioita 178,3 miljoonaa euroa (166,6), jossa oli kasvua 7 prosenttia. Eläkekulut olivat 26,6 miljoonaa euroa (24,1) ja henkilöstön koulutusmenot ilman välittömiä palkkakustannuksia 1,3 miljoonaa euroa (1,1).

Ympäristövastuu

Stockmannin liiketoimintayksiköiden ympäristöyöskentely pohjautuu Stockmannin hallituksen hyväksymään konsernin ympäristöpolitiikkaan. Ympäristöpolitiikan päämääränä on edistää ja tukea kestävästä kehityksen periaatteiden toteutumista liiketoiminnassa.

Stockmann noudattaa kirjanpitolautakunnan (KILA) yleisohjetta ympäristöasioiden kirjaamisesta, laskemisesta ja esittämisestä osana tilinpäätösinformaatiota. Ympäristömenojen esittäminen yhdenmukaisesti helpottaa vertailua ja antaa kattavan kuvan ympäristöasioiden hoidosta konsernissa.

Sähkö- ja elektroniikkaromun (SER) valtakunnallinen kierrätys käynnistyi Suomessa elokuussa 2005. Kierrätys perustuu EU:n WEEE-direktiivin mukaiseen tuottajavastuuseen, joka tarkoittaa tuotteiden valmistajien tai maahantuojaisten velvollisuutta huolehtia tuotteen kierrätyksestä, uudelleenkäytöstä ja jätehuollosta. Stockmann-konserni on perustajajäsenenä mukana SERTY ry:ssä, joka on sähkö- ja elektroniikka-alan tuottajien yhdistys. SERTY:n tehtävänä on koordinoita jäsenyritystensä puolesta sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kierrätys ja jätehuolto Suomessa EU:n tuottajavastuun periaatteiden mukaisesti.

Osana valtakunnallista SER-kierrätystä Stockmann-tavaratalot ja Hobby Hall tarjoavat asiakkailleen Suomessa mahdollisuuden kierrättää vanha kodinkone uuden toimittamisen yhteydessä. Kierrätettävistä laitteista merkittävimpiä ovat isot ja pienet kotitalouskoneet, televisiot ja viihde-elektroniikka, monitorit ja erilaiset puhelimet. Elektroniikkaromun vastaan-

otto on ollut Stockmannilla käytäntönä jo usean vuoden ajan ennen valtakunnallisen kierrätyksen aloittamista.

Tavarataloryhmä

Stockmannin kaikilla kotimaan tavarataloilla on sertifioidut ISO 14001 -standardin mukaiset ympäristöjärjestelmät. Ne rakennettiin ja sertifioitiin vuosina 2002-2003, jolloin myös laadittiin keskeisimmät ympäristövaikutusten seuraamisen mittarit. Vertailukelpoista tietoa kotimaan tavarataloista syntyi ensimmäisen kerran vuodelta 2004, joten oheisesta taulukosta voidaan nyt ensimmäistä kertaa nähdä kehitys vuositasolla.

Sertifiointi kattaa Stockmannin kotimaan tavaratalojen ja Akateemisen Kirjakaupan myymälöiden toiminnot sekä tavarataloryhmän yhteiset osto- ja varastotoiminnot Helsingin Pitäjänmäellä. Sertifioitujen toimintojen piirissä työskentelee runsaat 4 500 henkilöä. Sertifioitu ympäristöjärjestelmä edistää sitä, että toiminnassa otetaan ympäristövaikutukset kokonaisvaltaisesti huomioon. Pää tavoitteena on kehittää tavaratalojen toimintaa entistä ympäristöyönteisemmäksi ja ehkäistä ennalta toiminnasta aiheutuvaa ympäristökuormitusta.

Ympäristötyöllä pyritään pienentämään ympäristökuormitusta mm. seuraamalla ja tehostamalla energiankulutusta, kierrättämällä syntyneet jätteet, kiinnittämällä huomiota jätteen synnyn ennaltaehkäisyyn sekä ottamalla ympäristöteknologiat huomioon hankinta- ja valikoimapäätöksissä. Henkilöstö on avainasemassa ympäristöjärjestelmien toteuttamisessa, ja siksi koulutukseen on viime vuosien aikana panostettu merkittävästi.

Stockmann kokeili alkuvuonna 2005 biohajoavien annosrasioiden käyttöä Helsingin tavaratalon Herkussa ja muissa valmisruoka-annoksissa myyvissä pisteissä. Kokeilusta saatujen kokemusten perusteella biohajoavia annosrasioita ryhdyttiin käyttämään kaikissa Stockmannin kotimaan tavarataloissa.

Stockmann Auto

Stockmann Auton ympäristöyöskentelyn tavoitteena on ollut ympäristökuormituksen minimoiminen sekä autokaupan ja huollon toiminnan sopeuttaminen ympäristönsuojelun vaatimuksiin ja ympäristöarvojen huomioimiseen.

Stockmann Auto on mukana Autoalan Keskusliiton (AKL) ympäristöohjelmassa, joka on osa toimipisteiden laatuohjelmia. Stockmann osallistui vuonna 1996 AKL:n pilottihankkeeseen, ja tästä syntynyt ympäristöohjelma laajennettiin kattamaan useimmat Stockmann Auton yksiköt. Stockmann Autossa on kehitetty ympäristöohjelmaa mm. täsmentämällä jätteen lajitteluohjeita. Jättemääriä ja energian kulutusta on seurattu säännöllisesti, ja erityisesti sekajätteen osuus kokonaisjättemäärästä on pyritty vähentämään minimiin. Lisäksi jäteöljysäiliöiden ja roska-astioiden tyhjennysväliä on pyritty optimoimaan seuraamalla jättemäärien kehitystä ja hankkimalla tarvittaessa paremmin volyyymiin soveltuvia astioita.

Jatkona pitkäjänteiselle ympäristöyöskentelylle käynnistettiin Lauttasaaren toimipisteessä vuoden 2004 aikana ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän pilottiprojekti. Toimipiste sai ISO 14001 -sertifikaatin syksyllä 2005. Marraskuussa 2004 hankittua Oulun toimipistettä lukuun ottamatta kaikilla Stockmann Auton toimipisteillä on myös sertifioidut ISO 9001 -standardin mukaiset laatuohjelmät. Vuoden 2005 aikana Oulun toimipisteen ympäristönsuojelun tasoa parannettiin mm. jätehuollon osalta. Stockmann Auton laatuohjelmien sekä yksityiskohtaisempien ympäristötavoitteiden toteutumista seurattiin säännönmukaisissa sisäisissä ja ulkoisissa auditoinneissa, joita vuoden aikana suoritettiin jokaisessa toimipisteessä. ⇨

► Yhteiskuntavastuu

Nykyisin auton painosta hyödynnetään ja kierrätetään Suomessa noin 80 prosenttia. Myös valtaosa huoltotoiminnassa syntyvästä jätteestä hyödynnetään. Esimerkkeinä mainittakoon metallit, muovit, akut, suodattimet, jäähdytysilmastointilaitteiden nesteet sekä öljyt. Uudelleenkäytön ja kierrätyksen osalta vuoden 2006 EU:n romuautodirektiivin vaatimus on 80 prosenttia ja vuoden 2015 vaatimus 85 prosenttia. Kierrätys ja hyödyntäminen perustuvat EU:n romuajoneuvodirektiivin tuottajavastuuseen, joka otettiin Suomen lainsäädäntöön vuoden 2004 syyskuussa. Tuottajavastuun mukaan tuottajat vastaavat romuajoneuvojen vastaanottamisesta, käsittelystä ja kierrätyksestä sekä näistä aiheutuviasta kustannuksista. Tuottajat voivat hoitaa velvoitteensa myös yhdessä ns. tuottajayhteisön avulla. Suomessa tuottajayhteisöksi on perustettu Autotuojat ry:n omistama Suomen Autokierrätys Oy. Stockmann Auto oli loppuvuonna 2005 mukana Suomen Autokierrätyksen ja Stena Metallin Oy:n Kierrätysarvoa-kampanjassa, jonka tarkoituksena oli tukea vanhojen runsaspäästöisten autojen poistumista liikenteessä.

Hobby Hall

Hobby Hallissa on jätteiden määrää pystytty vähentämään kierrätysastetta nostamalla. Vuonna 2005 ympäristökuormitusta pienennettiin edelleen mm. hyödyntämällä jäteturistimia tehokkaammin. Lajiteltavien jakeiden määrää on lisätty sekä varastoissa että myymälöissä. Lisäksi varastossa käytettävän pakkausmateriaalin määrää on pystytty vähentämään noin 20 prosenttia lisäämällä tuotteiden lähettämistä toimittajan käyttämissä pakkauksissa ja yhteenpakkaamista useamman tuotteen tilauksissa. Yhteenpakkaamisen astetta nostamalla voidaan tehostaa tuotteiden kuljettamista ja käsittelyä myös kuljetusketjussa, mikä osaltaan vähentää ympäristökuormitusta.

Hobby Hallin varastotoimintojen yhdistäminen eteni suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2005 alussa varastointi keskitettiin pääosin Viinikkalan logistiikkakeskukseen, minkä johdosta varastotilan käyttö väheni merkittävästi. Tämä vuoroastaan vähentää ympäristökuormitusta, kuten energian kulutusta. Lisäksi sisäiset kuljetukset varastojen ja myymälöiden välillä vähenivät keskitetyn varastoinnin ansiosta merkittävästi.

Hobby Hallin Internet-kauppa kasvoi entisestään ja oli vuonna 2005 jo 27 prosenttia myynnistä (20 prosenttia vuonna 2004). Internet on ympäristöystävällinen markkinointiväline. Internet-kaupan uskotaan kasvavan edelleen merkittävästi.

Kaikki etäkaupan kuvastot ja pakkausmateriaalit on valmistettu ympäristöystävällisistä materiaaleista, ja ne ovat kierrätyskelpoisia.

Pääkaupunkiseudulla kokeiltiin vuoden 2004 aikana sähkö- ja elektroniikkaromun kierrätystä etämyynnin yhteydessä. Kokeilusta saatujen kokemusten perusteella käytäntö laajennettiin vuoden 2005 aikana kattamaan etämyynti koko Suomessa. Myös kaikki Hobby Hallin myymälät, Tallinnan myymälä mukaan lukien, vastaanottavat asiakkailta sähkö- ja elektroniikkaromua uuden laitteen oston yhteydessä.

Hobby Hallin hankinnoissa on aloitettu BSCI-auditointiyhteistyö. BSCI-auditointiyhteistyöstä kerrotaan kohdassa ”Sosiaalinen vastuu”.

Seppälä

Seppälä on panostanut ympäristökuormituksen pienentämiseen sekä pääkonttorissa että käsittelykeskuksessa. Kierrätys ja lajittelu toimivat suunnitelmien mukaisesti henkilökunnan omaa vastuuta korostaen.

Seppälä seuraa säännöllisesti kaikkien Suomen myymälöidensä lajittelu- ja kierrätysmahdollisuuksia ja on laatinut

myymälöille toimintaohjeet. Suurin osa Seppälän myymälöistä sijaitsee kauppakeskuksissa, joissa ympäristö- ja jätehuoltoasiat on hyvin huomioitu.

Tavarantoimittajilleen Seppälä on laatinut yksityiskohtaiset yhteistyöohjeet, joilla pyritään välttämään tuotteiden ylipakkaamista sekä vaikuttamaan toimittajien pakkausmateriaalivalintoihin ja pakkaustapoihin. Näillä toimenpiteillä on voitu samalla parantaa varaston kiertonopeutta. Yhteistyöohjeissa on kuvattu myös vastuullisen tuontikaupan periaatteet. Seppälällä, jonka mallisto koostuu omista merkeistä, on suuri merkitys vastuullisen tuontikaupan edistämässä ja BSCI-yhteistyön toteuttamisessa.

Jätehuolto

Liiketoimintayksiköiden ympäristönhallintajärjestelmien keskeisimpiin asioihin kuuluu jätteiden lajittelu ja sen tehostaminen. Stockmann-konsernissa onkin jo useiden vuosien ajan kehitetty jätehuollon toimintoja. Pyrkimyksenä on päästä yhtenäiseen jätehuoltokäytäntöön koko konsernissa. Liiketoimintayksiköiden erilaiset jätehuoltokäytännöt rajoittavat osittain mahdollisuuksia täysin yhtenäiseen jätehuoltoreportointiin. Myös kuntien jätehuoltomääräykset saattavat poiketa toisistaan, mikä osaltaan asettaa haasteita jätehuollon tehostamiselle.

Vuoden 2005 aikana toteutettiin mittava konsernin suurimpia yksiköitä koskenut jätehuollon kilpailutus, joka oli jatkoa Stockmannin jätehuollon tehostamiseen. Aiemmin on mm. laadittu jätehuoltosopimuksia, joita kaikki liiketoimintayksiköt hyödyntävät mahdollisuuksiensa mukaan, ja työstetty yhtenäistä raportointimallia osittain yhdessä jätehuollon yhteistyökumppaneiden kanssa.

Jätehuollon toiminnalle on asetettu vuosittavoitteet, ja tuloksia seurataan säännöllisesti. Jätehuolto perustuu pitkälti syntypistelajitteluun, jolloin henkilöstön osallistumisella on suuri vaikutus. Se on tarkasti ohjeistettu. Henkilöstölle sekä kiinteistöissä toimiville vuokralaisille ja yhteistyökumppaneille on järjestetty opastusta.

Energia

Konsernissa seurataan sähkön, lämmön ja veden kulutusta. Tavoitteena on luoda energia- ja kustannustehokkaat, liiketoimintaa tukevat optimaaliset toimintaolosuhteet lämpötilan, ilmanvaihdon sekä valaistuksen osalta.

Tiedot raportoidaan oheisessa taulukossa niiltä osin kuin ne ovat saatavissa. Suurimmissa kiinteistöissä seurannan mahdollistavat reaaliaikaiset seurantajärjestelmät, ja osassa kiinteistöistä huoltoyhtiö hoitaa säännöllisen seurannan. Vuoden 2004 osalta on raportoitu kokonais sähkökulutus. Vuoden 2005 luvut sisältävät myös lämmön ja veden kulutuksen.

Sosiaalinen vastuu

Stockmannin sosiaalinen vastuu ulottuu yrityksen oman henkilöstön lisäksi tavaranhankintaketjun henkilöstön työolosuhteisiin. Stockmannin sosiaalisen vastuun ulottuvuuksiin kuuluvat konsernin henkilöstön työtyytyväisyys, henkinen ja fyysinen hyvinvointi, tasa-arvon toteutuminen sekä koulutus- ja uramahdollisuudet. Henkilöstöasioita käsitellään vuosikertomuksen sivuilla 32-34.

Vastuullista tuontikauppaa edistäviä toimia on kehitetty määrätietoisesti jo usean vuoden ajan. Stockmann on vuodesta 2001 lähtien ollut mukana Keskuskauppakamarin koordinoimassa Vastuullisen tuontikaupan verkostossa ja on sitoutunut verkoston määrittelemien tuontikaupan eet-

tisten periaatteiden käytön edistämiseen. Lisäksi Stockmann on sitoutunut kansainvälisen tavaratalojärjestön IADS:n (International Association of Department Stores) vastuullisen tuontikaupan periaatteisiin. IADS:n periaatteet ovat pääosin samat kuin Keskuskauppakamarin Vastuullisen tuontikaupan verkoston periaatteet.

Stockmannin liiketoimintayksiköillä on käytössä ”Commitment to Social Responsibility in Importing” -sitoumus, ja vuoden 2004 aikana tavarantoimittajien sitouttaminen vakiintui toimintatavaksi. Sitoumus perustuu YK:n julistuksiin ja Kansainvälisen Työjärjestön ILO:n sopimuksiin. Tavarantoimittaja sitoutuu mm. siihen, että se ei käytä lapsityövoimaa eikä pakko työvoimaa, ei harjoita syrjintää ja takaa työntekijöille turvalliset työolosuhteet sekä riittävän palkan.

Stockmann liittyi vuoden 2005 alusta eurooppalaiseen sosiaalisen laadunvalvonnan yhteistyöorganisaatioon Business Social Compliance Initiativeen (BSCI). BSCI on eurooppalaisten yritysten, ammattiyhdistysliikkeiden ja järjestöjen kehittämä ja Brysselissä sijaitsevan Foreign Trade Associationin (FTA) hallinnoima yhteinen tavarantoimittajien auditointijärjestelmä. Sillä on oma Code of Conduct -sitoumus, johon myös Stockmann-konserni ja sen tavarantoimittajat sitoutuvat.

BSCI tähtää tavarantoimittajien henkilöstön työolojen parantamiseen sekä selkeyttää ja yhtenäistää tavarantoimittajien valvontaa. Yhteistyön ansiosta tarkastettujen tehtaiden määrä moninkertaistuu, työolojen parantaminen vauhdittuu, ja kaikki osapuolet säästävät merkittävästi työtä ja kustan-

nuksia päällekkäisyyksien poistuessa. Keskeisintä järjestelmässä on varsinainen auditointi eli työolojen ja -ehtojen tarkastus, jonka suorittaa sosiaalisen standardin (SA 8000) tarkastamiseen valtuutettu auditointi. Ulkopuolisen ammattilaisen suorittama auditointi takaa järjestelmän läpinäkyvyyden ja luotettavuuden. Vuodenvaihteessa BSCI:ssä oli yli 50 jäsenyritystä yhdeksästä eri Euroopan maasta. Suomesta on Stockmannin lisäksi mukana kaksi yritystä.

BSCI:hin liittyessään Stockmann sitoutui tukemaan ja edistämään BSCI:n kehitystä ja laajenemista sekä sen tavoitteita. Sitoumus koskee erityisesti tavarantoimittajien auditoinnin eli ulkopuolisen tahon suorittaman tarkastuksen edistämistä. Vuoden 2005 aikana konsernin osto-organisaatioita perehdytettiin BSCI-järjestelmään sekä laadittiin toimintamalli ja ohjeistus BSCI:n hyödyntämiseksi käytännössä.

BSCI järjestää tavarantoimittajille suunnattuja ”workshop”-tilaisuuksia, joissa tavarantoimittajille kerrotaan järjestelmästä sekä motivoidaan niitä hakemaan BSCI-auditointia. Vuonna 2005 tilaisuuksia järjestettiin Intiassa, Kiinassa, Turkissa ja Bangladeshissä. Stockmann-konsernin kutsumia tavarantoimittajia oli ensimmäistä kertaa mukana Istanbulissa lokakuussa 2005 järjestetyssä workshopissa.

Stockmann on perustajajäsenenä mukana lahjonnan vastaista toimintaa edistävässä Transparency Suomi ry:ssä. Kattojärjestö Transparency International toimii 90 maassa. Sen tehtävänä on korruption vastaisen työn tukeminen sekä korruption eri muodoista ja vaikutuksista tiedottaminen.

Jätehuoltotilasto (tonnia)	Tavaratalot, kotimaa		Tavaratalot, ulkomaat		Stockmann Auto		Hobby Hall		Seppälä*		Yhteensä
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	
Hyödynnettävä jäte											
Energijäte	1 087	1 070	1	1	34	83	40	71	29	26	1 252
Aaltopahvi	1 542	1 565	144	391	33	59	318	256	292	283	2 553
Paperi	126	165	-	-	15	27	38	47	16	17	255
Kalvomuovi	-	-	16	-	-	-	4	8	-	-	8
Metalli	35	39	-	0	150	165	12	10	-	-	215
Lasi	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Biojäte	1 516	1 513	144	170	-	4	6	8	8	4	1 698
Kaatopaikkajäte											
Sekajäte	385	324	733	3 109	187	199	64	22	6	5	3 659
Ongelmajäte	15	10	5	38	195	91	6	2	6	7	107
Yhteensä	4 715	4 691	1 041	3 708	614	627	487	425	357	342	9 753
Hyötykäyttö, %	92	93	25	15	38	54	86	95	97	97	61

Eräissä kohdissa määrä on arvioitu käyttäen parasta saatavilla olevaa tietoa.

* Pääkonttori ja käsittelykeskus

Energiankulutus	Sähkö (MWh)		Lämpö (MWh)	Vesi (m3)
	2004	2005	2005	2005
Tavarataloryhmä, kotimaa	58 562	62 311	33 160	104 554
Tavarataloryhmä, ulkomaat	30 943	39 638	7 620	61 115
Stockmann Auto	6 753	5 941	4 640	9 352
Hobby Hall	3 996	4 045	2 190	3 433
Seppälä*	1 188	1 234	574	2 668
Muut	1 381	203	175	3
Yhteensä	102 823	113 372	48 359	181 125

* Pääkonttori ja käsittelykeskus.